

নিতাই - পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলত বাস কৰা সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ
জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

ডিক্রিগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ অসমীয়া বিভাগৰ
সন্মান বিষয়ৰ ষষ্ঠ ষান্মাসিকৰ DSE-4(B) প্ৰশ্নকাকত অনুসৰি ঘৃণ্ণত কৰা
শুন্দ্ৰ প্ৰকল্প প্ৰতিবেদন

প্ৰস্তুতকৰ্তা
কৰৱী চেতিয়া
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষৰ ষষ্ঠ ষান্মাসিক
অসমীয়া বিভাগ
ৰোল নম্বৰ:30410027
পঞ্জীয়ন নম্বৰ:S2131916

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়, নিতাই পুঁথী

অসমীয়া বিভাগ
হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয় নিতাইপুখুৰী, জিলা- শিৱসাগৰ, অসম

প্ৰমাণ পত্ৰ

শ্ৰীমতী কৰৱী চেতিয়া, ৰোল নং: ৩০৪১০০২৭, স্নাতক কলা শাখাৰ ষষ্ঠ ঘাস্যাসিকৰ ছাত্ৰী।
তেওঁ ~~জন্মেৰ~~ তত্ত্বাবধানত অসমীয়া সন্মান বিষয়ৰ DSE-4 (B) পাঠ্যক্ৰমৰ অনুগতি প্ৰকল্প কাকতৰ
বাবে “নিতাই - পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলত বাস কৰা_সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম,
বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ” বিষয়ত অধ্যয়ন কৰি প্ৰকল্পটিৰ এটি প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত
কৰিছে।

তেওঁৰ উত্তৃল ভৱিষ্যত কামনা কৰিলোঁ।

। ট্ৰেইনিং দিনঃ ২০/০৫/২০২৪
 তত্ত্বাবধায়ক
 অসমীয়া বিভাগ
 হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয় নিতাইপুখুৰী,
 শিৱসাগৰ, অসম

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

হেমচন্দ্র দের গোস্বামী মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ ষষ্ঠি শান্মাসিকৰ DSE-4(B) কাকতৰ বাবে
এই প্রকল্প প্রতিবেদনখন প্রস্তুত কৰা হৈছে। 'নিতাই- পানীদিহিং'ৰ 'জামিৰা অঞ্চলত বাস কৰা
'সোণোৱাল কছুৰীসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ' এই আলোচনা শীৰ্ষক
প্রকল্পখন প্রতিবেদনখন নিভা দাস বাইদেউৰ তত্ত্বাবধানত প্রস্তুত কৰা হৈছে।

বিষয়বস্তু নির্বাচনৰ পৰা আদি কৰি বহুতো দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়াই আৰু লগতে বিভিন্ন
সমস্যাসমূহৰ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত নিভা দাস বাইদেউৰে সম্পূৰ্ণ সহায়- সহযোগিতা আগবঢ়াই
প্রকল্পৰ প্রতিবেদনটি প্রস্তুত কৰাত তত্ত্বাবধায়কৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰিলৈ। তাৰ বাবে তেওঁৰ
ওচৰত মই চিৰখণি। তেওঁক অশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে অসমীয়া
বিভাগৰ প্রাক্তন মূৰবী অধ্যাপক দিগন্ত গগৈ ছাৰৰ শলাগ লৈছোঁ। ছাৰে ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ পৰা
প্রকল্প প্রতিবেদন প্রস্তুত কৰালৈকে নানা দিহা - পৰামৰ্শৰে উপকৃত কৰিলৈ। বিভাগৰ সহকাৰী
অধ্যাপকত্বয় পিকুমণি চুতীয়া, মনুস্থিতা দন্ত আৰু শিল্পীশিখা গগৈ বাইদেউলৈও তেওঁলোকৰ দিহা-
পৰামৰ্শৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ এই প্রকল্প প্রতিবেদনটো সমাপ্ত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় লোৱা
বিভিন্ন গ্ৰন্থৰ লেখকসকলৈ। কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ গৱেষক বিপু কছুৰীক। তেওঁ প্রকল্প
প্রতিবেদনটি প্রস্তুত কৰোঁতে নানা তথ্যৰ সম্বেদ দিয়াৰ লগতে প্রকল্প সম্পর্কীয় বিভিন্ন কিতাপ -
পত্ৰৰ যোগান ধৰি সহায় - সহযোগিতা আগবঢ়ালৈ। তেওঁলৈ অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা
জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে এই প্রকল্প সম্পর্কীয় কিতাপ - পত্ৰ দি সহায় কৰা ত্ৰিবেণী সন্দিকৈ, ইছা
সোণোৱাল আৰু বিষ্ণু কছুৰীকো অশেষ ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

এই প্রকল্প প্রতিবেদনটি প্রস্তুত কৰোঁতে জামিৰা অঞ্চলৰ বিউতী হাজৰিকা, শোষেৰ্ষৰী
হাজৰিকা, মহিলা হাজৰিকা, ভোগে কছুৰী আৰু ৰেণু কছুৰীয়ে যথেষ্ট সহায় কৰিছে। তেওঁলোকক
অশেষ ধন্যবাদ তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। শেষত ডি. টি. পি.ত সহায় কৰা পার্থপ্ৰতীয় দন্ত
আৰু পৰিমণি শইকীয়াক অশেষ ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন
কৰবী চেতিয়া

ম্নাতক, ষষ্ঠি শান্মাসিক

অসমীয়া বিভাগ

হেমচন্দ্র দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়

সূচীপত্র

০.০ অরতৰশিকা

০.১ বিষয়ৰ পৰিচয়

০.২ অধ্যয়নৰ উদ্দেশ্য

০.৩ অধ্যয়নৰ পদ্ধতি

০.৪ অধ্যয়নৰ পৰিসৰ

০.৫ তথ্য আহৰণৰ উৎস

০.৬ পূৰ্বকৃত অধ্যয়নৰ সমীক্ষা

১.০ অসম অধিবাসী সোণোৱাল কছাৰীসকল

১.১ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ পৰিচয়

১.২ নিতাই পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকল

২.০ নিতাই পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ লোকাচাৰ

২.১ সংস্কৃতিৰ উপাদানস্বৰূপে লোকাচাৰ

২.২ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

২.৩ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ বিবাহ সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

২.৩.১ তোলনী বিয়া

২.৩.২ বৰবিয়া

২.৩.২.১ নোৱাই-ধোৱাই দিয়া বৰবিয়া

২.৩.২.২ অনুষ্ঠুপীয়া অর্থাৎ ৰভা সৰকাই দিয়া বিয়া

২.৩.২.৩ গন্ধৰ্ব বিবাহ বা পলুৱাই নিয়া বিবাহ

২.৩.২.৪ ঘৰ উঠা

২.৩.২.৫ বৰ বিয়াৰ নাম

২.৪ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

২.৪.১ সংস্কাৰ ব্যৱস্থা

২.৪.২ দহদিনীয়া দহা

৩.০ সিদ্ধান্ত

৩.১ উপসংহাৰ

পৰিশিষ্ট

প্ৰসংগ সূত্ৰ

গ্ৰহপঞ্জী

তথ্য দাতাৰ তালিকা

Das

১১/১২/১৪
১১.৬.১৩.৮.১০০৫
Nilkali, Nagaon, Assam

০.০ অর্থনৈতিক

১

০.১ বিষয়ৰ পৰিচয়:

সোণোৱাল কছাৰীসকল অসমৰ এক ভূমিপুত্ৰ জনজাতি। মংগোলীয় ন-গোষ্ঠীৰ অন্তর্গত সোণোৱাল কছাৰীসকল প্রাগ ঐতিহাসিক কালতেই অসমত প্ৰৱেশ কৰে। এঙ্গলোকৰ নিজা ভাষা আৰু সংস্কৃতি আছিল। কিন্তু কালক্রমত একেলগে বসবাস কৰা অসমীয়া ভাষী সকলৰ লগতে অসমীয়া ভাষাবে ভাৱ বিনিময় কৰিবলৈ লোৱাত নিজা ভাষা সংস্কৃতি এৰি বৃহৎ অসমীয়া জাতিৰ প্ৰধান অংগ হিচাপে অসমীয়া জাতিক গ্ৰহণ কৰিলৈ।

হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱাই 'আহোমৰ দিন' নামৰ গ্ৰন্থত সোণোৱাল কছাৰীসকলে শদিয়া অঞ্চলত থাকি সোৱণশিৰি নদীৰ সোণ বুটুলা কামত নিযুক্তি পাইছিল কাৰণেই এঙ্গলোকক সোণোৱাল কছাৰী নাম দিয়া বুলি ক'ব খোজে।

শ্ৰী শ্ৰী গগণচন্দ্ৰ সোণোৱালৰ মতে, মূল বৃক্ষ হিচাপে কচাৰীসকল এটা পৰাক্ৰমী আৰু সু-সংগঠিত জাতি আছিল। আদিতে সকলোৱে একগোটি হৈ বাজপাটিত চলাইছিল। এইদৰে থাকোঁতে আহোম বজা আৰু ওচৰ-চৰুৰীয়া বজাসকলৰ পৰা সঘনাই আক্ৰমণৰ হেঁচা পোৱাত কোনো-কোনোৱে মূলৰ ফাৰ্টি আহি অসম উপত্যকাৰ ঠায়ে ঠায়ে বসতি কৰিবলৈ লয়। এনেধৰনেৰে ফাৰ্টি অহাৰ ফলতেই মূল কছাৰীৰ পৰা বড়ো কছাৰী, ঠেঙুল কছাৰী, মেছ কছাৰী, লালুং কছাৰী, বাভা, ডিমাছা, হাজং, সোণোৱাল কছাৰী আদিৰ সৃষ্টি হয় বুলি অনুমান কৰা হয়।

বৃহৎ কছাৰী জনগোষ্ঠীৰ 'বাদু সোনলায়' বুলি কোৱা ফৈদটোক সোণোৱাল জনগোষ্ঠী বোলা হয়। অসমৰ ডিক্ৰুগড়, যোৰহাট, লক্ষ্মীমপুৰ, শিৱসাগৰ, গোলাঘাট, ধেমাজি আৰু তিনিচুকীয়া জিলাত সোণোৱাল কছাৰীসকল বসবাস কৰি আছে। ইয়াৰ উপৰিও অৰূপাচল আৰু নাগালেণ্ডতো সোণোৱাল কছাৰী লোকৰ বসতি আছে। সোণোৱাল কছাৰী লোকসকল ঘাইকে কৃষিজীৱি লোক। এঙ্গলোক সহজ - সৰল প্ৰকৃতিৰ। কলা-কৃষ্ণি, গীত-মাত, বীতি-নীতি, সামাজিক পৰম্পৰা আদি সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত এই সোণোৱাল কছাৰীসকল অতিকে চহকী।

সোণোৱাল কছাৰীসকল কেৱল ভূমিপুত্ৰ জনজাতিয়েই নহয়, সাংস্কৃতিকভাৱে চহকী এটা জাতি। অসমৰ তৃতীয় বৃহৎ জনগোষ্ঠী সোণোৱাল কছাৰী সকলে নিজা নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে বিভিন্ন কাৰ্য্য কৰি আহিছে। সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগত জড়িত নীতি-নিয়ম সমূহ কেনেদৰে পালন কৰে সেই সম্পর্কে এই প্ৰকল্প খনৰ জৰিয়তে আলোচনা কৰা হৈছে।

০.২ অধ্যয়নৰ উদ্দেশ্য:

কোনো এটা মানৱ জাতিৰ মাজত বছৰ বছৰ ধৰি পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা কিছুমান নীতি-নিয়ম, কৃচি-অভিকৃচি, বিশ্বাস-অবিশ্বাস, জ্ঞান-ধৰ্ম, আদিৰ মাজেদি সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠিছে। সংস্কৃতি জাতি এটাৰ সৌন্দৰ্যৰ ভূষণ। সংস্কৃতি মানৱ-সৃষ্টি। বাৰেৰহনীয়া সংস্কৃতিৰ মিলনভূমি। এই অসম নামৰ ভূ-খণ্ডত বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ নিজৰ সংস্কৃতি বৰ্তি আছে। সোণোৱাল কছাৰীসকলেও তেঙ্গলোকৰ জন্ম, বিবাহ

Das
জন্ম মৃত্যু পৰিস্থিতি
১৮৬১-১৮৮১
জন্ম-নাম, বিবাহ-নাম

আৰু মৃত্যু সম্পর্কীয় অনুষ্ঠানসমূহ বিভিন্ন নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে পালন কৰে। তেওঁলোকৰ জন্ম-বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগত জড়িত বিভিন্ন লোকাচাৰ আৰু পৰম্পৰাসমূহ দাঙি ধৰাই এই প্ৰকল্পখনৰ মূল উদ্দেশ্য।

০.৩ অধ্যয়নৰ পদ্ধতি:

প্ৰকল্পখন প্ৰস্তুত কৰোতে প্ৰধানকৈ বৰ্ণনাত্মক আৰু বিশ্লেষণাত্মক পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা হৈছে। প্ৰকল্পখন প্ৰস্তুত কৰোতে নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ কেইগৰাকীমান মহিলাৰ সহায়ত বিষয়টো সম্পর্কে প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছে আৰু সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ পৰিচয় সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন গ্ৰন্থ-পুঁথিৰো সহায় লোৱা হৈছে।

০.৪ অধ্যয়নৰ পৰিসৰ :

এই প্ৰকল্পখনৰ জৰিয়তে নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ সম্পৰ্কীয় নীতি-নিয়ম আৰু তাৰ লগত জড়িত লোকাচাৰসমূহ কেনেদৰে পালন কৰে তাৰ আভাষ দিয়া। সোণোৱাল জনগোষ্ঠীৰ চমু পৰিচয়কে আদি কৰি এই অঞ্চলৰ লোকসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগতে তেওঁলোকে কি কি নীতি-নিয়মেৰে এই কাৰ্যসমূহ সম্পাদন কৰে, সকলোবোৰ এই প্ৰকল্পখনত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

০.৫ তথ্য আহৰণৰ উৎস:

ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে প্ৰধানকৈ নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ লোকসকলক নিৰ্বাচন কৰা হৈছে। তেওঁলোকৰ জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰসমূহৰ বিষয়ে এই প্ৰকল্পখনৰ জৰিয়তে দাঙি ধৰা হৈছে। তথ্য আহৰণৰ বাবে জামিৰা অঞ্চলৰ লোকসকলৰ উপৰিও বিভিন্ন গ্ৰন্থপঞ্জী, বাতৰিকাকত আৰু ইন্টাৰনেটৰ সহায় লোৱা হৈছে। বৰ্তমান ভোটাৰ তালিকাৰ তথ্য অনুসৰি জামিৰা অঞ্চলৰ মুঠ জনসংখ্যা প্ৰায় ৬০০ মান পোৱা গৈছে।

০.৬ পূৰ্বকৃত অধ্যয়নৰ সমীক্ষা:

সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগত জড়িত লোকাচাৰ সম্পর্কে যথেষ্ট আলোচনা আছে।

নল্দেশ্বৰ কছাৰীৰ ২০১১ চনত প্ৰকাশ পোৱা 'সোণোৱাল কছাৰীৰ সমাজ-সংস্কৃতি আৰু ভাষাৰ পৰিচয়' গ্ৰন্থত সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰৰ আলোচনা আছে।

মাধৱজ্যোতি দেউৰী আৰু বিপু কছাৰীৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশ পোৱা 'অসমৰ মচেংজা' গ্ৰন্থখনতো সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগত জড়িত লোকাচাৰৰ আলোচনা আছে।

Das
১৫/১৪ পুঁথি ২০১২ খন্তৰ
১১.৬.১৩
১০০০
১০০০

১.০ অসমৰ সোণোৱাল কছাৰীসকল

১.১ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ পৰিচয়:

সোণোৱাল কছাৰী জনগোষ্ঠী লোকসকল সাংস্কৃতিকভাৱে অতি চহকী জাতি। এই ভূমিপুত্ৰসকলৰ পূজা-পাতল, কলা-কৃষ্টি আৰু গীত-মাতক লৈ নিৰ্মাণ কৰা যিবোৰ উমেহতীয়া বীতি-নীতি, সামাজিক পৰম্পৰা, বিশ্বাস, জীৱন-নিৰ্বাহৰ প্ৰণালীয়ে সোণোৱাল কছাৰীসকলক এক কৰি ৰাখিছে।

সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বনৰ ভিতৰত বঁহাগ বিহু প্ৰধান। বিহুত গাঁৱৰ নামঘৰত আনুষ্ঠানিকভাৱে হঁচৰি আৰম্ভ কৰি ঘৰে ঘৰে গায়। হঁচৰি দলটোৱে এডাল দীঘল বাঁহ লৈ যায় আৰু গৃহস্থৰ ঘৰৰ চোতালত তিনিটা খুঁটাৰ ওপৰত বাখি বিহু নামৰ তালে তালে বজায়। মাঘ আৰু কাতি বিহুও এঙ্গলোকে পালন কৰে। সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ ধৰ্ম জীৱনৰ ঘাই হৈছে 'ঞ্চীং ঞ্চীং বাইথ' পূজা। তেঙ্গলোকৰ ধৰ্ম হৈছে বাইথ ধৰ্ম। ঞ্চীং বজা হৈছে তেঙ্গলোকৰ প্ৰধান ইষ্ট দেৱতা। ঞ্চীং শব্দটোৱে বাইথ', গজাই, মনাই আৰু ফুলকোঁৰৰ এই চাৰিজন উপাসাৰ সংযুক্ত কৌপ শক্তিক বুজায়। সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ গীত-মাতসমূহৰ ভিতৰত সৰ্বপ্ৰথমে নাম ল'ব লগা গীতটো হৈছে হাইদাং গীত। ঞ্চীং ঞ্চীং বাইথ' পূজাৰ তৃতীয় দিনা হাইদাং গীত, লেছেৰী গীত আৰু নৃত্য, গোঁসাই বা নামঘৰৰ নাম, আইনাম, বিহুগীতি, বিয়ানাম আদিৰে সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ লোকসাহিত্য ভৰি আছে। গঁজাই থান সোণোৱাল লোকসকলৰ বাবে অতি পবিত্ৰ তীর্থস্থান। ডাঙুৰী নদীৰ পাৰত লাইন গাঁৱত গঁজাই থান অৱস্থিত। গঁজাইক তেঙ্গলোকে অগ্ৰগতিৰ গতি স্বৰূপে বিশ্বাস কৰে। জনশ্রুতি অনুসৰি গঁজাই গুৰু বা ডাঙুৰীয়াই বেহা-বেপাৰ কৰাৰ উমানো হঁচৰি গীতৰ ঘোষা পত্ৰৰ আধাৰত লব পাৰি। এনে বেহা-বেপাৰ কৰাৰ সময়ত ডিক্ৰিগড় জিলাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ পাৰত ষি ঠাইত আশ্রয় লৈছিল সেই ঠাইখনকে কালক্ৰমত গঁজাই গাঁও হোৱা বুলি কোৱা হয়।

সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ গঢ়-পিত সম্পূৰ্ণ মংগোলীয়। এঙ্গলোক তাম-বৰণীয়া, চাপৰ, চেপেটা, নাকৰ, দাঢ়ি-গোঁফ কম আৰু ঠৰঙা চুলিৰ হয়। সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ সাতটা খেল বা ফৈদ পোৱা যায়- উজান, কুচীয়া, নামনি কুচীয়া, টিপমীয়া, তুলীয়াল, অমৰাবাৰী, চিৰপূৰীয়া, বলিখিতিয়াৰী। গাঁও পাতি বাস কৰা এই লোকসকল প্ৰধানকৈ কৃষজীৱি। গাঁওখনৰ মূল মানুহজন হল গাঁওবুঢ়া। নামঘৰেই হল গাঁওখনৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ। ইয়াতেই সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় বিবাদসমূহ বিচাৰ কৰে। এই লোকসকলেই প্ৰধানকৈ ভাত, মাছ, মাংস আৰু বিভিন্ন শাক-পাচলি খাই। ভাতৰ পৰা বনুৱা মদৰ খুব প্ৰচলন আছিল যদিও বৰ্তমান ইয়াৰ ব্যৱহাৰ কমি আহিছে। শিক্ষা-দীক্ষা, চাকৰি-বাকৰি, ব্যৱসায়-বাণিজ্য আদিৰ ক্ষেত্ৰত সোণোৱাল কছাৰীসকলে অন্যান্য জাতিৰ লগত সমানে আগবঢ়ি আহিছে। সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনতো এঙ্গলোকৰ সুকীয়া অৱদান আছে।

১.২ নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকল :

শিৱসাগৰ জিলাৰে নিতাই- পানীদিহিংৰ এটা ভিতকৰা অঞ্চল হল জামিৰা অঞ্চল। জামিৰা অঞ্চলত বসবাস কৰা লোকসকল প্ৰধানকৈ সোণোৱাল কছাৰী লোক। প্ৰায় ২৭৮ টা পৰিয়ালে সমিলমিলে বাস কৰা গাঁওখনৰ শৈক্ষিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক, ক্ৰীয়া আদি দিশত গাঁওখন আগবঢ়া।

প্রয়াত দিবাকর হাজুবিকা গাঁথনব প্রথম স্নাতক, সত্য ডেকাবুরা স্নাতকোত্তর। বর্তমান উচ্চ-উচ্চতর মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পরীক্ষাত ধারাবাহিকভাবে প্রথম বিভাগত উত্তীণ শিক্ষার্থীসকলে গাঁথনলৈ আশাৰ বতৰা কঢ়িয়াই আনিছে। স্নাতক-স্নাতকোত্তর ডিগ্রীধাৰীও গাঁথনত বর্তমান কম হৈ থকা নাই।

২.০ নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ লোকাচাৰ

২.১ সংস্কৃতিৰ উপাদানস্বৰূপে লোকাচাৰ :

একেটা জনগোষ্ঠীৰ লোকাচাৰ গঢ় লৈ উঠে লোকবিশ্বাসৰ পটভূমিত। সেইবুলি লোকবিশ্বাসকে লোকাচাৰ বুলিব নোৱাৰিব। এজন ব্যক্তিয়ে আচাৰ- ব্যবহাৰৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে, জ্যেষ্ঠ ব্যক্তি, পৰিয়াল আৰু সমাজখনৰ পৰা। সমাজত প্ৰজন্ম অনুসৰি লোকাচাৰখনি বাগৰি বাগৰি আহি থাকে। আটাইবোৰ লোকাচাৰৰ মূল ভিত্তি লোকবিশ্বাস নহয়। মানুহে সামাজিক সংস্কাৰৰ বাবে পৰম্পৰাগত বীতি-নীতি আৰু পদ্ধতিবে কিছুমান কৰ্ম কৰিব লগ্যা হয়। এনে কৰ্মৰ জৰিয়তে যি ধৰণৰ আচাৰণ ফুটি উঠে তেনে আচাৰণসমূহকে লোকাচাৰ বুলিব পাৰিব। এইদৰে ফুটি উঠা লোকাচাৰসমূহ এজন ব্যক্তিৰ জীৱনৰ মাজেদিও প্ৰকাশ পাৰে পাৰে। এজন ব্যক্তিৰ কৰ্মৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পালেই সেইআচাৰণে সমষ্টিগত জীৱনাদৰ্শ প্ৰকাশ কৰে।

পৰম্পৰাগত জীৱন প্ৰক্ৰিয়াত ফুটি উঠে লোকাচাৰ। ব্যক্তিগত জীৱন আৰু সমাজ জীৱন উভয়ৰ লগতে কৃষি, জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু আদি বিষয়ক বীতি - নীতি পৰম্পৰাগতভাৱে সকলো জনগোষ্ঠীয়েই পালন কৰে। লোকাচাৰৰ পৰিচয় ফুটি উঠে সাধাৰণতে বাজহৰা জীৱন আৰু কৰ্ম, উৎসৱ-পাৰ্বন, পূজা-উপাসনা আদিৰ জৰিয়তে। লোকাচাৰৰ লগত ধৰ্মীয় আৰু ধৰ্ম নিৰপেক্ষ দুয়োটা দিশেই জড়িত হৈ থাকে।

অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত বিভিন্ন ধৰণেৰে নিজা পৰম্পৰাবে উৎসৱ-অনুষ্ঠানৰ প্ৰচলন হৈ আহিছে। মানৱ জীৱনত জন্মৰ পৰা মৃত্যু পৰ্যন্ত অনেক উৎসৱ-অনুষ্ঠানে আৱাৰি থাকে। জন্ম, মৃত্যু বিবাহৰ লগত জড়িত কৰি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীয়ে বেলেগ বেলেগ উৎসৱ-অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰি আহিছে আৰু এইবোৰৰ লগত বিভিন্ন লোকাচাৰ পৰম্পৰা ফুটি উঠিছে। নিতাই-পানীদিহিংৰ জামিৰা অঞ্চলত বাস কৰা সোণোৱাল কছাৰীসকলেও তেওঁলোকৰ জন্ম, মৃত্যু আৰু বিবাহ সম্পর্কত বিভিন্ন লোকাচাৰ বা নীতি-নিয়ম পালন কৰে।

২.২ জন্ম সম্পর্কীয় লোকাচাৰ :

বিশ্বৰ সকলো জাতিৰ মাজতে জন্মৰ লগত জড়িত কিছুমান পালনীয় আচাৰ-নীতি জড়িত হৈ আছে। সেইদৰে সোণোৱাল কছাৰীসকলেও তেওঁলোকৰ জন্ম সম্পর্কত বিভিন্ন নীতি-নিয়ম আৰু লোকাচাৰ পালন কৰে। জন্মৰ আচাৰ-নীতিৰ ক্ষেত্ৰত সোণোৱালসকলৰ মাজত উল্লেখনীয় হ'ল বোৱাৰী গৰাকী মাত্ হবলৈ আগবঢ়াৰ পৰাই ঘৰখনৰ মানুহৰ প্ৰধানকৈ শাহু গৰাকীৰ দায়িত্ব বাঢ়ে। বিভিন্ন প্ৰতিবিধানে বোৱাৰীগৰাকীক সাৱধান কৰি দিয়া হয়। পঞ্চীৰ গৰ্ভস্থ অৱস্থাত স্বামীক জীৱ হত্যা কৰিবলৈ বাধা দিয়া হয়। জীৱ হত্যা কৰিলে যি জীৱ হত্যা কৰে, সন্তানে তেনে প্ৰকৃতিৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য প্ৰকাশ কৰে বুলি এই জামিৰা অঞ্চলৰ লোকসকলে বিশ্বাস কৰে। শৰ দাহ কৰা, কোৰ, কুঠাৰ, দা আদিৰ নাল কৰে বুলি এই জামিৰা অঞ্চলৰ লোকসকলে বিশ্বাস কৰে। শৰ দাহ কৰা, কোৰ, কুঠাৰ, দা আদিৰ নাল লগোৱাত বাধা দিয়া হয়। তেনে কৰিলে প্ৰসৱৰ সময়ত তিৰোতাগৰাকীয়ে আধিক ঘাতনা পাই বুলি কোৱা

 জন্মৰ পৰা পৰম্পৰা
 ১৯৮৫ (১)
 নাম: নাম, জন্মতাৰিতি
 নথি নং: নথি, জন্মতাৰিতি

হয়। সন্ধ্যা বেলা মুনি-চুনি, দেব-দেরতাই খুবে আৰু তেনে অৱস্থাৰ তিৰোতাৰ ওপৰত অধিক নজৰ পৰে
বুলি এই অঞ্চলৰ লোকে বিশ্বাস কৰে।

কেঁচুৱা জন্ম হোৱাৰ পাছত এই অঞ্চলৰ লোকসকলে ঘৰৰ চাৰিবেৰৰ পৰা প্ৰধানকৈ কোঠাত
যাতে কোনো অপদেৱতাই প্ৰবেশ কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে দুৱাৰত ভঙ্গ বাঁচ, ফটা জাল, চিৰি মাৰি, বচ,
নহক আদি আৰি দিয়ে। কোঠা এটা চুক্ত একুৱা জুই জুলাই আৰু ভৃত-প্ৰেতৰ পৰা বক্ষা পাবৰ বাবে
সৱিয়হৰ গুটি জুলাই বাখে। কেঁচুৱাৰ 'নাই' সৱিলে সঘন্তে বান্ধি সৰু টেমাত বাখি থোৱাৰ নিয়ম এই
অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলৰো আছে। জন্মৰ তিনিদিনৰ পিছত কঁচুশাক বা অমিতা, জালুক দি বান্ধি মাকক
খাবলৈ দিয়ে। এই জাল খুৱালে মাকক গা শুকাই বুলি বিশ্বাস কৰে।

জন্মৰ সংস্কাৰ হিচাপে কেঁচুৱা 'নাই' সৱাৰ পিছত বাজ ওলোৱা হয়। সেইদিনা ঘৰৰ কাপোৰ-
কানি ধুই, ঘৰ মচি গা-পা ধুই মাটি খাই শুন্দ হয়। জন্ম সংস্কাৰৰ দ্বিতীয় স্বৰ হৈছে শুচি বা সুন্দি সৱাহ। এই
অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলৰ ল'ৰা সন্তান জন্ম হ'লে একেশ দিনত আৰু ছোৱালী সন্তান জন্ম হ'লে এমাহত
সুন্দি পাতে। সুন্দি নোহোৱালৈকে সন্তানৰ বাপকে কোনো বাজহৰা সামাজিক কামত অংশগ্ৰহণ কৰিব
নোৱাৰে। এই শুচি বা সুন্দিত তেঁওলোকে কেঁচুৱাৰ চুলি খুৱাই পেলাই। পূৰ্বতে ঘৰৰ আগফালৰ বেৰত কেঁচা
গোবৰ এচপৰা লগাই তাতে কেঁচুৱাৰ চুলি কেইডালমান দুবৰিবন আৰু এটা পাতি পইচা লগাই খৈছিল।
ইয়াৰ উপবিষ্ণু ল'ৰা সন্তান জন্ম হ'লে ধনু-কাঁড় এপাত আৰি দিয়াৰ ব্যৱস্থা আছিল। কিন্তু বৰ্তমান এই
অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলৰ মাজত এইবোৰ লোকাচাৰ দেখা পাবলৈ নাই। হয়টো নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰভাৱৰ
ফলত নতুবা ওচৰ-চুবুৰীয়া অন্যান্য জাতি-জনজাতিৰ নীতি-নিয়মৰ প্ৰভাৱ পৰিছে।

কেঁচুৱা জন্মৰ কেইদিনমানৰ পাছত এই লোকসকলে মংগলতি বা কোনোৰা জ্যোতিষীৰ দ্বাৰা
মঙ্গল চোৱায়। জ্যোতিষ গণনানুসৰি দিন, নক্ষত্ৰ জন্ম-লগ্নত কিবা বিৰুপ হ'লে ইয়াৰ প্ৰতিবিধান অনুসৰি
শুচিৰ দিনাই নাম-প্ৰসঙ্গ বা সবহৰা কীৰ্তন পাতি অৱ, জল আদিৰ ভোজন কৰোৱাই। এহ দোষৰ কিবা
দান দিব লগা থাকিলে সেইদিনাই ভক্ত বৈষ্ণৱক দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰে। শুচিৰ দিনা বন্তি এগছি জুলাই
ফলি-পুথি আগত বাখি নৱজাতকক চুবলৈ দিয়া হয়। যদি কলম বা কিতাপ চুৱে তেতিয়াহলে তেঁক পঢ়া-
শুনাত ভাল হ'ব বুলি এই লোকসকলৰ মাজতো বিশ্বাস আছে। এইধৰনেৰে এই জামিৰা অঞ্চলৰ
লোকসকলে তেঁওলোকৰ জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰসমূহ পালন কৰে।

২.৩ বিবাহ সম্পর্কীয় লোকাচাৰ :

অনান্য জাতি - জনজাতিৰ দৰে সোণোৱাল কছাৰী সমাজতো উলহ- মালহেৰে বিবাহ
অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰা দেখা যায়। বিবাহ হৈছে মাঙ্গলিক কাৰ্য। ই জীৱনৰ অন্যতম অংগ। সোণোৱাল
কছাৰী সমাজতো বিবাহ কাৰ্য সম্পাদন কৰা ক্ষেত্ৰত বহুতোসাৱধানতা অৱলম্বন কৰা হয়। এই জামিৰা
অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলে বিয়া এখন অনুষ্ঠিত কৰা সময়ত কন্যা ঘৰ বা দৰা ঘৰতেই হওক সন্তান জন্ম
হ'লে বা কোনো ব্যক্তিৰ মৃত্যু হ'লে, তেনে অশুচি অৱস্থাত বিবাহ অনুষ্ঠান নকৰি পিছুৱাই দিয়ে। এই
লোকসকলৰ মাজতো একে বংশ পৰিয়ালৰ লোকৰ মাজত বিবাহ অনুষ্ঠিত কৰাটো সম্পূৰ্ণ নীতি বিৰোধী
বুলি গণ্য কৰা হয়।

এই লোকসকলৰ মাজত প্ৰধানকৈ দুটা পদ্ধতিৰ বিবাহ দেখা পোৱা যায়।

 জ্যোতিষ পৌত্ৰ হোৱাৰ প্ৰতিবিধান
 পুঁজি পুঁজি পুঁজি
 ১৯৮৪ খ্রিস্টাব্দ
 পুঁজি পুঁজি পুঁজি

এক হ'ল কন্যা কালৰ বিবাহ বা তোলনী বিয়া আৰু আন বিধ হল বৰ বিয়া । এই দুয়োবিধ বিয়া এই অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলে কেনেদৰে পালন কৰে তাৰ সম্যক আলোচনা দাঙি ধৰিবলৈ যত্ন কৰা হল।

২.৩.১ তোলনী বিয়া :

সংস্কৃতিৰ পথাৰত তোলনী বিয়া এক উল্লেখনীয় ভূমিকা আছে । তোলনী বিয়াত এজনী ছোৱালী কিশোৰী অৱস্থাৰ পৰা পুল্পিতা হোৱা লগে লগে বিভিন্ন নীতি - নিয়মৰ মাজেৰে পৰম্পৰাগভাৱে পালন কৰা হয় । জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলেও বিভিন্ন নীতি- নিয়মেৰে তোলনী বিয়া পালন কৰে । পুল্পিতা হোৱা বুলি ঘৰখনৰ মহিলা সকলে গম পোৱা লগে লগে প্ৰতিৱেশী দুই তিনি গৰাকী বৃদ্ধা বা মহিলা আৰু গাভৰক আমন্ত্ৰন কৰি আনি পুৰুষ মানুহে নেদেখাকৈ এটা তামোল - পাণ আৰু এগছি বন্তি জুলাই চুকত বাখে । মঙ্গলতিৰ ওচৰত মঙ্গল চোৱাই বিধিমতে ক্ষণ- নক্ষত্ৰ , দিন-বাৰ ,কি যুগ পৰিষে, বিয়া ন- দিনীয়া নে এঘাৰ দিনীয়া , পোন্ধৰ দিনীয়া আদি নিৰিখত বিয়া দিন ধাৰ্য কৰি দান - দক্ষিণা নিয়ামুৰি আদিৰ বিধান দিয়ে । এইদৰে তিনিদিন চুকত বাখে । আজিকালি সময় পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে বিছনাতে থাকিবলৈ দিয়া দেখা যায় । কন্যা গৰাকীক ফল - মূল জাতীয় কেঁচা জাতীয় খাদ্য খাবলৈ দিয়ে । সৰু সৰু ছোৱালীবোৰ কন্যা ৰখিবলৈ আছে । তিনিদিনৰ দিনা কন্যাৰ মূৰত তেল দিয়া হয় । এইদৰে তিনিদিন বখাৰ পাছত চাৰিদিনৰ দিনা চাৰিদিনিয়া গা ধুওৱা হয় । চাৰিদিনৰ দিনা গা ধুৱাণ্টতে ইকৰা, পাতিদৈ আৰু সহজতে জী উঠা গছেৰে বেইৰ আকৃতি সজা এই অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলৰ মাজত দেখা যায় । চাৰিদিনৰ দিনা এনেদৰে গা-ধোৱাই চাৰিদিনিয়া নিয়ম পালন কৰে । ওচৰ - চুবুৰীয়া লগ হৈ তামূলী পিবাত গা ধোৱাই । কইনা বখা কোঠাটোত এগছি মিঠাতেলৰ চাকি জুলাই দুলনীত চাউল, এটা ঘটিত আমৰ ডালি, সেন্দুৰ ফোট আৰু ঘটিৰ ডিঙ্গি এৱাসৃতা মেৰিয়াই দিয়ে । আনহাতে চাউলৰ দুলনীত এখন গামোচা বা এডাল ঠালতে লাগি থকা কেঁচা তামোল বা দুৰ্বৰি বন কেইডালমান, আৰৈ চাউল আৰু তামোলৰ আঙুনিত সোণ আৰু পোৱালমণি এধাৰি পিঙ্কাই 'কনাই' নামৰ টোপোলা বাঞ্ছে । চাৰিদিনৰ পৰা কইনাই এসজীয়া ভাত খাই থাকিব লাগে আৰু গাভৰু সকলে বিয়া মতা , দুৱাৰ দলিত আমদালি গথা নিয়ম এই অঞ্চলৰ লোকৰ মাজতো দেখা যায় ।

তোলনী বিয়া এজনী ছোৱালী যৌৱন প্ৰাপ্ত হোৱা সংকেত। সেয়েহে তোলনী বিয়াত সন্তানৰ প্ৰতীক 'কনাইক' কইনাৰ কোলাত দিয়া হয় । আয়তীসকলে কইনাক কোলাত লৈ চুমা খাই কইনা জনীক দিয়ে আৰু কইনাজনীয়েও ওলোটাই মাক আৰু আয়তী সকলৰ লগত সলনা- সলনি কৈ লয় । বিয়া উঠাৰ আগদিনা এই অঞ্চলৰ সোণোৱাল মহিলা গাভৰু আটাইয়ে মিলি আঁখে খোলা পাতি আঁখে ভাজে । গধূলিলৈ কইনা মূৰত তেল দিয়ে । বিয়া দিনা কইনাক গা - ধুৱাৰ বাবে মহিলাসকলে পানী তুলিবলৈ যায় । পানী তোলা ঠাইত মাটিৰ সৰু আৰু লগতে মাক আৰু দুলনি - কলছচি ধৰিবলৈ কুমাৰী ছোৱালীও যায় । পানী তোলা ঠাইত মাটিৰ কটা হয় । কলচি ধৰা গৰাকীয়ে নৈ পৰা কলহত পানী ভৰাই ঘৰমুৱা হয় আৰু আয়তিসকলে বিয়া নাম গায় । কইনাজনীৰ বিয়া দিনা বেইঘৰ সাজে । কলপটুৱা , বাঁহ , কলডিল , আদিৰে এই লোকসকলেও ধূনীয়াকৈ বেইঘৰ সাজে । চাৰিটা খুটাৰ চাৰিচুকে পইচা দিয়ে । কইনাজনীক বেই তললৈ আনি তামূলী পিবাত বহাই খাৰপানী, মাহপানীৰে মূৰ ধুৱাই , মাহ - হলধিৰে নোৱাই-ধোৱাই আয়তিসকলে জাউৰীয়ে-জাউৰীয়ে বিয়ানাম গায় । কলপুলিৰ প্ৰতীকৰণী এটা দ'বা সাজে বেইতে । কইনাজনীক তিতা-তিয়নিৰ

N. S.
১১.৬.১৩
মাধ্যমিক বিদ্যালয়

মাহ-হালধিরে সোঁহাতে মাহ আৰু বাঞ্ছাতে হালধি লৈ আঁচু কাঢ়ি কলপুলিটোৰ গাত তলৰ পৰা ওপৰলৈ তিনিচোচা মাৰি আয়তীৰ উকলিৰ লগে লগে পানী একলহ ঢালি আগদিনা ভাজি থোৱা আঁখে এমুঠি আৰু পুৱাতে খুন্দি দিয়া পিঠাগুড়ি দুয়োখন হাতে কলপুলিটোৰ গুৰিত দি সেৱা কৰে। নোৱাই -ধোৱাই হোৱাৰ পিছত কইনাই বেইৰ তলতে থুৰীয়া তামোল উকলিয়াই দিয়া নিয়ম এই জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছুবী সকলৰ মাজতো আছে। তাৰ পাছত কইনাক ডাংকোলা কৰি বভাৰ তললৈ আনে আৰু মঙ্গলতিয়ে উল্লেখ কৰা বওৰ কাপোৰ পিঙ্কাই। বভাৰ তলত আঁখে, পিঠা - গুৰি আদিবে শৰাই সজায়। তাৰ পাছত কইনাৰ মূৰ আচুৰি কপালত সেন্দুৰ ফোট দিয়ে আৰু ছোৱালী জনীক এসাজ নতুন কাপোৰে সজাই। তাৰ পাছত কইনা বভা তলৰ পৰা উঠে। পূৰ্বতে এই বিয়াত মতা মানুহ যোৱা নিষিদ্ধ আছিল। কিন্তু বৰ্তমানে এই ব্যৱহাৰ পৰিবৰ্তন হ'ল।

কইনাৰ কৰণীয় কাম কাজ বোৰ সম্পূৰ্ণ কৰি বিবাহিত উপস্থিত থকা সকলো লোকক ভাত, মাছ - মাংস খুৱাই। দিনৰ ভাগত বিয়া খনত কাম কাজ কৰি সহয় কৰা বাবে গাঁও ছোৱালীবোৰে মিলি এটা ভোজ খোৱাৰ নিয়ম এই অঞ্চলত দেখা যায়। যদি কইনাৰ ত্ৰত থাকে তেন্তে কইনাক নিৰামিখ ভাত খাবলৈ দিয়ে। বিয়া শেষ হোৱা পাছত দুলনী ধৰা ছোৱালী জনীক বৰু উপহাৰ দিয়ে। এনেদৰে শেষত সমাজৰ আশীৰ্বাদ লৈ তোলনী বিয়া কাৰ্য সম্পাদন হয়।

জামিৰা অঞ্চলত তোলনি বিয়াত প্ৰচলিত বিয়ানামসমূহ এনেধৰণৰ -

ক) নোৱাই তোলনি বিয়ানাম :

উকলি

অ' মাজনী মাৰাই মাতিছে নামতা কিয়
নামতো মাক যই, মাৰ গাত দোষ
চাৰিদিন লঘোনত বাখিছে মোক
এই চাৰিদিনত বৰ কষ্ট পালো
বাল্য কাল হেকৱাই যৌৱনকাল পালো ॥

খ) পানী তুলিবলৈ যোৱা নাম :

অ' বাম পানী তুলিবলৈ
অ'বাম ওলাইছে দৈৱকী
বাম বাম কাষতে কলচি লৈ
অ'বাম বিণিকি বিণিকি
অ' বাম দেখিছো যমুনা
বাম বাম বৈ আছে কদম্ব তলে ।

১১/১১৪ পৰি. - ১১১৬ পৰি. ১১১৬
 ২১. ১২. ১৩ ১০০৫
 পৰিষেবা নথি, পৰিষেবা

লাই হালে- জালে ফুল-চন্দন তুলসী
 আবেলি বতাহে ফুল চন্দন তুলসী
 লফা হালে -জালে
 ফুল চন্দন তুলসী
 ভবিল নে নভবিল বাধা তোমার কলচি ॥

(গ) পানী তুলি ওভতোতে গোরা নাম :

পানী তুলি বাধা , পাছলৈ নাচাবা
 সাগৰো আহিব ভবি হে ,
 সাগৰো ভবিব , জগৰো লাগিব
 নিবহি বাইজক ধবি হে ।

(ঘ) বেই তলত গোরা নাম :

বেই পাই ঘুবিলা, পিৰা পাই বহিলা
 ত্রি বাম পাত পাই মেলিলা ভবি হে

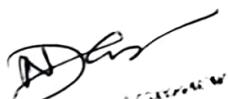
(ঙ) বভা তলত গোরা নাম :

আম ডালি গাঠিলো, দর্জা মুখত আৰিলো
 কইনাৰে ভনীয়েকক সমাজলৈ মাতিছোঁ
 সমাজলৈ আহিবা, সুদাহাতে নাহিবা
 আমালৈ বুলি মুটন
 শৰাই ভৰাই আনিবা ।

এইদৰে জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলে তোলনি বিয়াত বিভিন্ন নীতি - নিয়ম আৰু মঙ্গল উকলি দি
 বিয়ানামেৰে বিবাহ সম্পন্ন কৰে ।

২.৩.২ বৰবিয়া :

ব্ৰাহ্ম বিবাহৰ সমপৰ্যায়ৰ 'বৰবিয়া' সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ সবাতোকৈ শ্ৰেষ্ঠ বিবাহ ব্যৱস্থা ।
 কন্যা পিতৃ - মাতৃয়ে এজন সুযোগ্য পুৰুষ বা যুৱকক নিজ কন্যাৰ বাবে নিৰ্বাচন কৰে । সোণোৱাল
 সমাজৰ বিবাহ প্ৰসংগত দেখা যায় যে যদি সমাজ বিৰোধী আচৰন হয়- একে বংশ পৰিয়ালৰ ডেকা গাভৰ
 মাজত বিবাহ সম্পন্ন হব নোৱাৰে । জামিৰা অঞ্চলত এই ধৰণৰ নীতি - নিয়ম দেখা যায় ।

১১১৪ মে ২০১৬
 ১১.০৫.১৬
 ১১১৪ মে ২০১৬
 ১১.০৫.১৬

সোণোরালসকলৰ বৰ বিয়া প্ৰকাৰ এনেদৰে পোৱা যায় -

- ক) নোৱাই-ধোৱাই দিয়া বৰবিয়া ।
- খ) অনুষ্ঠুপীয়া অথবা ৰভা সৰকাই দিয়া বৰবিয়া।
- গ) গঙ্কৰ্ব বিবাহ বা পলুৱাই নিয়া বিয়া ।

২.৩.২.১ নোৱাই- ধোৱাই দিয়া বৰবিয়া :

'বৰ বিয়া'সোণোরালসকলৰ শ্ৰেষ্ঠ বিবাহ। বৰ বিয়াত দৰা ঘৰে কইনা ঘৰৰ আৰু কইনা ঘৰে দৰা ঘৰৰ গুণগত সকলো দিশ চালি - জাৰি চাই সন্মতি প্ৰদান কৰে। তাৰ পাছত সামাজিক ব্যৱস্থা অনুসৰি দিন- বাৰ চাই বিবাহ কাৰ্য সম্পূৰ্ণ কৰাৰ নিয়ম জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোরাল সকলৰ মাজতো দেখা যায়। আঙ্গটি পিঙ্কোৱাৰ নিয়মো এই লোকৰ মাজত দেখা যায়। বিয়াৰ আগদিনা কইনাৰ ঘৰলৈ দৰাঘৰীয়াই জোৰোণ আনি গাঁৱৰ বাইজক তামোল- পাগৰ শৰাই আগবঢ়াই যাৰতীয় আ-অলংকাৰ কইনাৰ ঘৰত দিয়ে। আ-অলংকাৰ পিঙ্কি কইনাই পিতৃ-মাতৃ আৰু সমজুৱাৰ আগত আঁচু লোৱা নিয়ম এই অঞ্চলৰ লোকৰ মাজত দেখা যায়।

আনুষ্ঠানিকভাৱে পানী তোলে। এই বিয়াত তোলনী বিয়াৰ নিয়মেৰে এই অঞ্চলৰ লোকে পানী তোলে। বেইৰ তলত দৰা বা কইনাক গা -ধোৱাই। মাহ-হালধিৰে দৰা বা কইনাক বেই গা-ধোৱাই বেইত সাতপাক ঘূৰাই। এগৰাকী আজ্ঞায়ই দৰা বা কইনাক বেইৰ তলৰ পৰা দাঙি আনি সজাই থোৱা মৰলৰ সন্মুখত বহুৱাই আৰু ঘৰৰ মাতৃ স্থানীয় লোকে এখন তামোল-পাগৰ শৰাই লৈ দৰা বা কইনাক সজাবলৈ আয়তীসকলক অনুৰোধ জনায়। আৰু বিয়া নাম জাউৰিয়ে জাউৰিয়ে পৰিৱেশন কৰা দেখা যায়।

নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে দৰা - ঘৰৰ পৰা দৰাৰ লগত কইনাঘৰলৈ মানুহ যায় আৰু কইনা খোজে। দৰা পক্ষ আৰু কইনা পক্ষৰ আয়তীসকলে দৰা- কইনাৰ জীৱনৰ পাতনি মেলাৰ প্ৰাক সময়ৰ কথা সৌৰৱাই দিয়ে। ভকতসকলে নাম- প্ৰসংগৰ জৰিয়তে দৰা-কইনাক হৰ- গৌৰীৰ বসতি হওক বুলি আশীৰ্বাদ দিয়ে। এনেদৰে বিয়াখন সম্পন্ন হয়।

কইনা উলিয়াই দিঙ্গতে কইনাই পিছলৈ ঘূৰি চাব নাপায় বুলি এই অঞ্চলৰ লোকৰ মাজত লোকবিশ্বাস আছে। ছোৱালীৰ লগত যৌতুকৰ কোনো দাবী নাই। কইনা - দৰাৰ ঘৰ পোৱাৰ লগে লগে দৰা ভনীয়েকে এখন পীৰাৰ ওপৰত ভৰি ধোৱাই। তাৰ পাছত লখিমী ভৰাল, গোঁসাই ঘৰত সেৱা কৰোৱাই। পাছত মাক-দেউতাকক সেৱা কৰে আৰু সম্বন্ধীয় জ্যেষ্ঠসকলক দৰা- কইনাই সেৱা জনাই। এনেদৰে উলহ- মালহেৰে নোৱাই -ধোৱাই দিয়া অৰ্থাৎ বৰবিয়া সম্পন্ন হয়।

২.৩.২.২ অনুষ্ঠুপীয়া অৰ্থাৎ ৰভা সৰকাই দিয়া বিয়া :

গাঁৱলীয়া সমাজত বিবাহক স্থীকৃতি দিবৰ বাবে কম উপাৰ্জনক্ষম সোণোৱাল লোকসকলে আনুষ্ঠানিকভাৱে বিবাহ কাৰ্য সমাধা কৰে। এই বিলাকত দৰা - কইনাক এসাজ ভালকৈ খুৱাই ভকতৰ আশীৰ্বাদৰ জৰিয়তে বৈবাহিক জীৱনৰ সামাজিক স্থীকৃতি^{৮৯৩১৮} দিয়ে। এই বিয়াতো দৰাৰ

N.Das
প্ৰকৃতি প্ৰক্ৰিয়া প্ৰক্ৰিয়া
১৯৮৫ খ্রিস্টাব্দ
১৯৮৫ খ্রিস্টাব্দ
১৯৮৫ খ্রিস্টাব্দ
১৯৮৫ খ্রিস্টাব্দ

ভনীয়েকে কইনাক ভবি ধুরাই আদৰ নিয়ম আছে। অন্য বিয়াৰ দৰে ইয়াত মীতি - নিয়ম পালন কৰে। বিশেষকৈ জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলৰ মাজত এই বিবাহৰ প্ৰচলনেই দেখা যায়।

২.৩.২.৩ গন্ধৰ্ব বিবাহ বা পলুৱাই নিয়া বিবাহ :

গন্ধৰ্ব বিবাহ বা পলুৱাই নিয়া বিয়াত ল'ৰা - ছোৱালীৰ মনৰ মিলন হ'লে ঘৰৰ অমতত এই বিবাহ সম্পন্ন হয়। ল'ৰাই - ছোৱালীক কইনাকপে ঘৰলৈ নিয়ে। এই বিয়াতো দৰা- ঘৰৰ মানুহে পদ্মলিমুখৰ পৰা কইনাক আদৰি অনা দেখা যায়। হাঁই - আনন্দেৰে কইনাক সেন্দুৰ দিয়ে। পিত - মাত আৰু বয়োজ্যষ্ঠজনক সেৱা কৰে। যুগ্ম জীৱন সুন্দৰ হবৰ বাবে আশীৰ্বাদ দিয়ে। ডেকা - গাভৰসকলে ভোজ-ভাত খাই আনন্দ কৰে। কইনা অনা তিনিদিনৰ পিছত দৰা পক্ষৰ আত্মীয় - স্বজন উপস্থিত হৈ চোৰ দেখা দিয়াৰ নিয়ম আৰু তাৰ পাছত জগৰ মৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা দেখা যায়। এই জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলৰ মাজত এনেদৰে পলুৱাই নিয়া বিবাহ সম্পন্ন হয়।

সকলোবোৰ বিয়াতে এই অঞ্চলত ঘৰ উঠা পৰ্বটো দেখা যায়।

২.৩.২.৪ ঘৰ উঠা :

'ঘৰ উঠা' বিয়াৰ পিছত গ্ৰাম এৰাব নোৱাৰা পৰ্ব। বিশেষকৈ ঘৰ উঠা পৰ্বটো জ্ঞাতি- কুতুষ্টক চিনাকি কৰোৱাৰ বাবেই পতা হয়। ইয়াত ভূজ- ভাত খোৱাৰ দিহা কৰা হয়। মান্য জনক মাননি আৰু ব্রহ্ম প্ৰদান কৰা হয়। সামৰ্থ্য অনুযায়ী ছোৱালীজনীক প্ৰয়োজনীয় আচৰাব লগত দিয়ে। আত্মীয় - স্বজনে দৰা- কইনাক সামৰ্থ্য অনুযায়ী উপহাৰ প্ৰদান কৰে। এইদৰে এই অঞ্চলৰ লোকসকলেও 'ঘৰ উঠা' পৰ্ব সম্পন্ন কৰে।

তোলনি বিয়াৰ দৰে বৰ বিয়াতো এই অঞ্চলত কিছুমান বিয়া - নাম গোৱা হয় -

ক) পানী তুলিবলৈ যোৱা নাম :

ৰাম কৃষ্ণ দূৰকৈ পুখুৰী

ৰাম কৃষ্ণ খন্দালা দেউতা

হৰি মোৰ ক্ৰি

ভবিৰে বিষালে গাঁঠি।।

ৰাম কৃষ্ণ দূৰকৈ
ৰাম কৃষ্ণ খন্দালা দেউতা
হৰি মোৰ ক্ৰি
ভবিৰে বিষালে গাঁঠি।।

খ) পানী তুলি ওভতি আহোতে গোরা নাম :

ৰাম কৃষ্ণ জল লৈ যশোদা
ৰাম কৃষ্ণ উলাটি নাচাবা
হবি মোৰ ত্ৰী
সাগৰো আহিব ভাগি॥

গ) কইনা নোৱাৰলৈ অনা নাম :

ওলাই আহা আইদেউৱে, আ শশী
দুৱাৰ ডলিৰ বাজ
ঘৰতে নোৱাৰ লাগে, আ শশী
নকৰিবা লাজ ॥

ঘ) যোৱা নাম :

সৰু সৰু চৰাইবোৰে ফৰিং ধৰি খায়
কোমল কইনা বিচাৰোঁতে ডাঙি পকি যায়॥

ঙ) আয়তীসকলে কইনাক দিয়া উপদেশমূলক নাম :

আকাশত বগালে আকাশী লতা
শুনাচোন আইদেউ কেইটামান কথা,
পুৱতি নিশাতে উঠিবা শুই
বাহি- বন কৰিয়েই ধৰিবা জুই ॥

চ) জোৰোগৰ নাম :

মাৰাৰ অলংকাৰ থোৱা কাটি কৰি
ত্ৰী ৰাম দেউতাৰ অলংকাৰ থোৱা হে,
ৰামে দি পঠাইছে সুবৰ্ণ অলংকাৰ
ত্ৰী ৰাম হাতে জোৰে কৰি লোৱা হে॥

ছ) বিদায় মৃছৰ্ত গোৱা নাম :

হতত পাণ বাঁটা লৈ
মা- দেউতাক মাতাগৈ,
যাবৰে সময়ত সেৱা হে কৰাগৈ।
যাবলৈ মই ওলালৈ
যাবৰে সময়ত সেৱাহে জনালৈ॥

বিবাহ অসমীয়া সমাজৰ আনন্দমূলক উৎসৱ। এনেদৰে জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলে বিবাহ
অনুষ্ঠান পালন কৰে আৰু বিয়া নাম পৰিৱেশন কৰে।

২.৪ মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচার :

জীৱ জগতৰ সবাটোতকৈ প্ৰয়োজনীয় কথাটোৱে হ'ল জন্মৰ পিছতে মৰণ। এদিন এই পৃথিৱীত জন্ম গ্ৰহণ কৰি নিয়তিৰ বিধান অনুসৰি মৃত্যুক সাৱটি ল'বই লাগিব। জন্মৰ সময়ত যিদৰে বিভিন্ন আচাৰ- ৰীতি পালন কৰা হয়, সেইদৰে মৃত্যুৰ সময়তো অনেক ৰীতি-নীতি মানি চলা হয়। সোণোৱাল কছুৰীসকলৰ মাজতো মৃত্যু সম্পর্কত বহুতো ৰীতি-নীতি পালন কৰা দেখা যায়। জমিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছুৰীসকলৰ মৃত্যু সম্পর্কত মানি চলা এটা লোকাচাৰ হৈছে - সাধাৰণতে সামাজিক নিয়মানুসৰি বৰঘৰত মৰিবলৈ দিয়া নহয়। মৃত্যুৰ অন্তিম সময় উপস্থিত বুলি গম পালে মাৰল বা মৰাঘৰলৈ উলিয়াই আনে। বৰঘৰত মৰিলে অশুচি হয় বুলি এই অঞ্চলৰ লোকসকলে বিশ্বাস কৰে। মৃতদেহৰ শটো মচি বা পানী ছটিয়াই এখন ঢাবিৰ ওপৰত বাখে আৰু মৃতকৰ মূৰৰফালে ধূপ-ধূনা আৰু এগছি বস্তি জুলাই বাখে। শটো শুন্দি বগা কাপোৰেৰে ঢাকি থয়। শটো চাঙ্গিত উঠোৱাৰ সময়ত তেওঁলোকে মৃতকৰ পূৰণি কাপোৰ সলাই নতুন বস্ত্ৰ পিঞ্চাই দিয়ে। শটো চাঙ্গিত তুলি দিয়াৰ আগতে মৃতকৰ পৰিয়ালৰ সকলোৱে মৃতকৰ প্ৰতি শেষ শ্ৰদ্ধা নিবেদি সেৱা জনাই আৰু বাইজে এজকা আশীৰ্বাদ দিয়ে।

মৃতকৰ শটো নিবৰ বাবে বাঁহৰ চাঙ্গি ব্যৱহাৰ কৰে। শৱ দাহ কৰিবলৈ যাঁতে এটা জুমুঠিও জুলাই নিয়ে আৰু লগতে এটা টেকেলীত পানী আৰু অলপ সৱিয়হৰ গুটিও লৈ যায়। শৱ দাহৰ বা প্ৰয়োজনীয় খৰি আৰু লাগনি খৰি আদি গাঁৱৰ বাইজে কঢ়িয়াই নিয়ে।

শৱ চিতাত তোলাৰ সময়ত সাতপাক চিতাৰ চাৰিওফালে ঘূৰাই। শৱ দাহ কৰিবলৈ চিতাত জুই দি মুখাপি কৰে। এই কাম সাধাৰণতে নিজ পুত্ৰ সন্তানে কৰাৰ নিয়ম এই অঞ্চলৰ সোণোৱালসকলৰ মাজতো আছে। পুৰুষক তলমুৱাকৈ আৰু মহিলাক ওপৰমুৱাকৈ শৱ দাহ কৰে। শটো জুলাৰ পিছত পৰিযালৰ লোকে এটি সেৱা লৈ টেকেলিত থকা পানী ঢালি প্ৰয়োজনসাপেক্ষে অস্তি এটা সৰু চুঙ্গত ভৰাই ঘৰমুৱা হয়। কোনো ব্যক্তিয়ে শৱ জুলোৱা ঠাইলৈ ঘূৰি চাৰ নাপায় আৰু লগত দেৱ - দেৱতা আহিব পাৰে বুলি এই অঞ্চলৰ লোকসকলৰ মাজত লোকবিশ্বাস আছে। গধুলিলৈ গাঁৱৰ প্ৰতিঘৰ মানুহৰ চোতালত জাগ দিয়াৰ পৰম্পৰা আছে।

২.৪.১ সংক্ষাৰ ব্যৱস্থা :

মৃতকক সৎকাৰ কৰি অহাৰ পিছতেই যি কেইজন ব্যক্তিয়ে শৱ কঢ়িয়াই নিছিল তেওঁলোকক তিলানিলৈকে সাধাৰণতে মৃতকৰ ঘৰতে থকা দেখা যায়। কিন্তু বৰ্তমান এই অঞ্চলত এইবোৰ নিয়ম দেখা নাযায়। পূৰ্বৰ নিয়ম মতে তিনিদিনত তিলনি, দহ দিনত দহ আৰু কুৰি বা এমাহত কাজ কৰা নিয়ম এই অঞ্চলৰ লোকবো আছে। বৰ্তমান এই অঞ্চলত এঘাৰ দিনীয়া, বাৰ দিনীয়া আৰু তেৰ দিনীয়াকৈ শ্ৰান্ক পতা দেখা যায়।

তিলনিৰ দিনা ঘৰৰ ব্যৱহাৰত কাপোৰ কানি ধুই মেলি বাহিৰত উলিয়াই দিয়া হয়। ঘৰ চাফা কৰা হয়। তিলনিলৈ অহা ভক্তক ঢাবি পাৰি চোতালত বহিবলৈ দিয়ে। ব্ৰাহ্মণ বা মেধিৰ পৰা অনা শান্তিজল

শ্ৰীমতি প্ৰিয়া কুমাৰ পৰম্পৰা
১২৫ ১৩৮ ১৯৮০
পৰিষেক পৰিষেক, পৰিষেক

খাই ঘৰৰ চুৱা খেদা হয় আৰু ঘৰৰ সকলো চুকে -কোনে শান্তিজল চটিওৱা হয়। তিনিদিন উপবাসে থকাৰ পিছত ওচৰ - চুবুৰীয়াই এসাজ বান্ধি গৃহস্থৰ খোৱাৰ নিয়ম জামিৰা অঞ্চলৰ কছাৰী সকলৰো আছে। এনেদৰে তিলনিৰ কাৰ্য সমাপ্ত কৰে।

২.৪.২ দহ দিনীয়া দহা :

দহ দিনত দশ পিণ্ড বা দহা কৰা হয়। ব্ৰাহ্মণ বা মেধিৰ পৰামৰ্শমতে এই অঞ্চলৰ লোকে দহা - কাজ সম্পন্ন কৰে। দহ দিনৰ দিনা চোতালত বভা সাজি থাপনাদি পাতে। মাহ - প্ৰসাদৰ ব্যৱস্থাও কৰা দেখা যায়।

পূৰ্বৰ নিয়মানুসৰি মূল শ্ৰাদ্ধ দহ দিনীয়া দহাৰ পৰা কুৰি দিনৰ দিনা বা এমাহ পূৰ্ণ হলোহে কাজ কৰাৰ নিয়ম আছিল। কিন্তু বৰ্তমানে এই অঞ্চলত এঘাৰ দিনীয়া, বাৰ দিনীয়া, তেৰ দিনীয়াকৈও এই শ্ৰাদ্ধ পতা হয়। শ্ৰাদ্ধৰ দিনা ওচৰ চুবুৰীয়া, গাঁৱৰ বাইজ, দূৰ- দূৰণিৰ মিতিৰ - কুটুম সকলোকে আমন্ত্ৰণ জনোৱা হয়। ব্ৰাহ্মণৰ দ্বাৰাই ক্ৰিয়া- কৰ্ম সমাপণ কৰে। মূল বভাৰ পূৰ্ব মূৰত থাপনা স্থাপন কৰে। থাপনাৰ চাৰিওফালে চাৰিটা কলপুলি, কুঁহিয়াৰ পুলি, বাঁহৰ এছাৰি পাতেৰে সৈতে দিয়ে। শ্ৰাদ্ধৰ দিনা এটা ভোজনী গুৰুৰ বাবে দিয়া নিয়ম এই লোকসকলৰো আছে। সাধাৰণতে সোণোৱালসকলৰ সমাজত আশীৰ্বাদৰ প্ৰাধান্য থকাৰ বাবে থাপনাৰ পোনে পোনে আসন বখা হয়। যিজনে কীৰ্তন পাঠ কৰে তেওঁক থাপনাৰ সন্মুখলৈ আগ কৰি আসন দিয়া হয়। নাম- কীৰ্তনৰ অন্তত বংশ- পৰিয়াল, বন্ধু - বাঙ্গল, মিতিৰ - কুটুমেও সেৱা কৰে। কেৱল সেয়া কৰাই নহয়, এই অঞ্চলৰ লোকসকলৰ মাজত জী- জোৱাই, মিতিৰ - কুটুম, বন্ধু - বান্ধুৰে একোখনকৈ ভাৰ দিয়াৰ নিয়ম আছে।

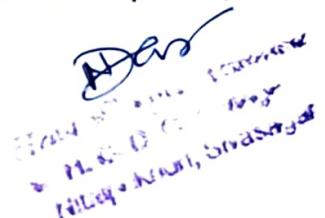
মূল সবাহৰ দিনা মাহ-প্ৰসাদ বিতৰণৰ পাছতে আহাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। ভক্তে খোৱাৰ পিছত এখন বন্ধু পাৰি দি তাতে সান্তাঙ্গে প্ৰণিপাত জনাই ভক্তক এখনি গুৱা- পাণ আগবঢ়াই সৰ্বদোষ মৰিষণৰ প্ৰার্থনা জনাই বিদায় দিয়াৰ ব্যৱস্থা আছে। এনেদৰে জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল সকলে তেওঁলোকৰ বীতি- নীতিবে মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ সমাপণ কৰে।

৩.০ সিদ্ধান্ত :

মানুহৰ জীৱনটো জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু এই তিনিটা ঘটনাৰ সমষ্টি। জামিৰা গাঁৱৰ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ লগত জড়িত লোকাচাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ অন্তত কিছুমান সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব পাৰি। তলত সেইবোৰ উল্লেখ কৰা হল -

ক) মানুহ সামাজিক প্ৰাণী। জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু - এই তিনিটা ঘটনাৰ লগত কেৱল এজন ব্যক্তিয়েই জড়িত হৈ নাথাকে। এখন সমাজৰ সবহসংখ্যক লোকে কোনো এঘৰৰ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত হৈ নাথাকে। যিহেতু এখন সমাজ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট বীতি-নীতিবে আগবঢ়ি গৈ থাকে আৰু সম্পর্কিত হৈ থাকে। যিহেতু এখন সমাজ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট বীতি-নীতিবে আগবঢ়ি গৈ থাকে আৰু সম্পর্কিত হৈ থাকে। যিহেতু এখন সমাজ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট বীতি-নীতিবে আগবঢ়ি গৈ থাকে আৰু সম্পর্কিত হৈ থাকে।

খ) জামিৰা অঞ্চলৰ আশে-পাশে দেউৰী, মিচিং, কোঁচ জনগোষ্ঠীৰ লোকে বসবাস কৰে। যিহেতু সংস্কৃতিৰ আদান- প্ৰদান হয়। জামিৰা অঞ্চলৰ সোণোৱাল কছাৰীসকলৰ সংস্কৃতিও সংমিশ্ৰণত গঢ়ি উঠিছে।

গ) লোকাচাৰ সমূহ বৰ্তমানেও জামিৰা অঞ্চলত প্ৰচলিত হৈ আছে। কিন্তু পূৰ্বতে কেনেদৰে লোকাচাৰ সমূহ পালন কৰিছিল বৰ্তমানে এই অঞ্চলত তেনেদৰে পালন কৰা দেখা নাযায়। হয়টো শিক্ষাৰ অগ্ৰগতি, যাতায়ত ব্যৱস্থাৰ উন্নতি আৰু চিকিৎসালয়ৰ স্থাপন। লগতে চৰকাৰে এনে কিছুমান পদক্ষেপ হাতত লৈছে, যাৰ বাবে গাঁৱে গাঁৱে আশাকৰ্মীৰ দৰে চিকিৎসাকৰ্মীৰ যোগেন্দ্ৰি প্ৰত্যেক মানুহকে আধুনিক মনৰ কৰি ভুলিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে আৰু যাৰ প্ৰভাৱ জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু তিনিওটা লোকাচাৰৰ ক্ষেত্ৰত পৰা দেখিবলৈ পোৱা গৈছে।

বৰ্তমান মানুহৰ মনবোৰ বিজ্ঞানসমূহত হৈ পৰিছে। পূৰ্বতে পালন কৰা লোকাচাৰ সমূহ বছতো পাহৰণিৰ গৰ্ভত লীন গৈছে। তথাপিও এখন সমাজত কিছুমান নিৰ্দিষ্ট লোকাচাৰ থাকিবই আৰু সেই লোকাচাৰখনিবে জামিৰা গাঁওখন সমৃদ্ধ হৈ আছে। লগতে ই স্বকীয় হৈ আছে আৰু স্বকীয় হৈ থাকিব।

৩.১ উপসংহাৰ :

সোণোৱাল কছাৰীসকল জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কীয় লোকাচাৰ আৰু নীতি- নিয়মসমূহ আধুনিকতাৰ ফলত হৰাই ঘাবলৈ ধৰিছে। জামিৰা অঞ্চলতো পূৰ্বৰ নীতি- নিয়মবোৰ হৰাই ঘোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। পূৰ্বতে জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কত ঘিবোৰ লোকাচাৰ আছিল বৰ্তমান বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিৰ ফলত এইসমূহ লোপ পাইছে। জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যু সম্পর্কত মানুহৰ ঘিবোৰ লোকাচাৰে ঠাই পাইছিল সেইসমূহ আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱত পৰি মানুহৰ মনৰ পৰা আঁতৰি গৈছে।

জামিৰা অঞ্চলৰ লোকসকলেও এই আধুনিকতাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছে। তেওঁলোকৰ চিন্তা সলনি হোৱাৰ লগতে মূল্যবোধৰো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে।

 প্ৰকাশ কৰিব হৈলৈ কোৱাৰ
 ১২.৬.১৯৮৮
 কলকাতা বিশ্ববিদ্যালয়

পরিশিষ্ট

প্রসংগ সূত্র:

- ১) নাথ, দ্বিপেন: সংস্কৃতি অধ্যয়ন, পৃ: ৯৩
- ২) সোণোরাল, গগণচন্দ্র: সৃষ্টি, দৃষ্টি আৰু দৰ্শন, পৃ: ১১৯

১৫

গ্রন্থপঞ্জী:

- ১) কছাৰী, নন্দেশ্বৰ : সোণোৱাল কছাৰী সমাজ-সংস্কৃতি আৰু ভাষাৰ পৰিচয়। প্ৰকাশক: সোণোৱাল কছাৰী স্বায়ত্ত্ব শাস্তি পৰিষদ, ডিক্ৰিগড়, জনজাতি গবেষণা বিভাগ: প্ৰথম প্ৰকাশ: ২০১১
- ২) দেউৰী, মাধৱজ্যোতি,
কছাৰী, বিপু : অসমৰ মচেংজা; সদৌ অসম ট্ৰাইৱেল সংঘৰ ৩৯ তম ত্ৰিবাৰ্ষিক কেন্দ্ৰীয় শিৰসাগৰ অধিবেশনৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ।
- ৩) নাথ, দ্বিপেন : সংস্কৃতি অধ্যয়ন, প্ৰকাশক আৰু পৰিৱেশক: বিদ্যাভৱন মহাত্মা গান্ধী পথ যোৰহাট -১, প্ৰথম সংস্কৰণ: জুলাই, ২০১৩, সপ্তম সংশোধিত সংস্কৰণ: নৱেম্বৰ, ২০২০
- ৪) সোণোৱাল, গুণেশ্বৰ : সোণোৱাল কছাৰী জনগোষ্ঠী আৰু অন্যান্য জনজাতীয় প্ৰতিভাৰ সমীক্ষা। প্ৰকাশক: সোণোৱাল কছাৰী স্বায়ত্ত্ব শাস্তি পৰিষদ ডিক্ৰিগড়, প্ৰথম প্ৰকাশ ৩০ মাৰ্চ, ২০১৩
- ৫) হাজৰিকা, ৰতন : কিৰাত- কাণ্ঠি; সোণোৱাল কছাৰী সাহিত্য- সভাৰ প্ৰথম দ্বি-বাৰ্ষিক ডিক্ৰিগড় অধিবেশন উপলক্ষে প্ৰকাশিত স্মৃতিগ্ৰন্থ, প্ৰকাশ কাল: ২৮ নৱেম্বৰ, ২০২১ চন

তথ্য দাতার তালিকা:

১৬

- ১) নাম : শ্রীমতী বিউতী হাজৰিকা
লিংগ : মহিলা
বয়স : ৫০ বছর
ঠিকনা : নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও
- ২) নাম : শ্রীমতী শোমেশ্বরী হাজৰিকা
লিংগ : মহিলা
বয়স : ৬২ বছর
ঠিকনা : নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও
- ৩) নাম : শ্রীমতী মহিলা হাজৰিকা
লিংগ : মহিলা
বয়স : ৭০ বছর
ঠিকনা : নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও
- ৪) নাম : শ্রীমতী ভোগে কছাৰী
লিংগ : মহিলা
বয়স : ৭৫ বছর
ঠিকনা : নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও
- ৫) নাম : শ্রীমতী বেণু কছাৰী
লিংগ : মহিলা
বয়স : ৭০ বছর
ঠিকনা : নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও

শ্রীমতী বেণু কছাৰী
১১-৮-১৮
নিতাইপুখুরী, জামিৰা গাঁও